

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

**STRATEGISCHE MILIEUBEOORDELING
STRUCTUURPLAN GEMEENTE EMMEN**

GEMEENTE EMMEN

P1874-02

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

**STRATEGISCHE MILIEUBEOORDELING
STRUCTUURPLAN GEMEENTE EMMEN**

GEMEENTE EMMEN

Definitief

10 november 2006
110623/CE6/236/000516

Inhoud

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding Structuurplan gemeente Emmen	3
1.2 Strategische milieubeoordeling	4
1.3 Leeswijzer	4
2 Strategische milieubeoordeling: werkingssfeer en procedure	6
2.1 Van Europese richtlijn tot Nederlandse wetgeving	6
2.2 De procedure	6
2.3 Het PlanMER	8
3 Te beoordelen onderdelen uit het Structuurplan	9
3.1 Proces	9
3.2 Analyse te beschouwen planonderdelen in het PlanMER	10
3.2.1 Werken	10
3.2.2 Wonen	15
3.2.3 Voorzieningen	16
3.2.4 Landschap en ruimte	16
3.2.5 Water	17
3.2.6 Bereikbaarheid	18
3.3 Planonderdelen samengevat	19
4 Aanpak milieubeoordeling	20
4.1 Toetsingskader	20
4.2 Effectbeoordeling	22
Colofon	23

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1

AANLEIDING STRUCTUURPLAN GEMEENTE EMMEN

In 2001 heeft de gemeente Emmen de Strategienota Emmen 2020 'Emmen, een vernieuwde formule' opgesteld. Op basis van de in de Strategienota opgenomen ambities stelt de gemeente het Structuurplan Emmen 2020 op (verder: Structuurplan). Het (Voorontwerp) Structuurplan is een plan op hoofdlijnen. Het vormt het kader voor gewenste ruimtelijke en economische ontwikkelingen van de gemeente Emmen, die vervolgens worden doorvertaald en uitgewerkt in bestemmingsplannen.

Voor het op te stellen Structuurplan zijn kernkeuzen geformuleerd. Deze kernkeuzen zijn geformuleerd aan de hand van verschillende thema's onder meer op het gebied van wonen, werken en recreatie (leisure). De kernkeuzen zijn vastgelegd in het document 'Emmen 2020, kernkeuzen Structuurplan' dat in 2005 door het College is vastgesteld. De kernkeuzen zijn vertaald naar ruimtelijke ontwikkelingen die zijn opgenomen in een strategisch (ruimtelijk) model. Deze ontwikkelingen worden in het Voorontwerp Structuurplan uitgewerkt.

Voor het Structuurplan moet een milieueffectrapportage voor plannen worden uitgevoerd, ook wel Strategische Milieubeoordeling (SMB) genoemd. Per 29 september 2006 is deze verplichting opgenomen in de Wet milieubeheer (Wm) en is ook het Besluit m.e.r. 1994 aangepast. Conform de recent gewijzigde Wm dient het (Voorontwerp) Structuurplan vergezeld te gaan van een milieueffectrapportage voor plannen, ook wel planm.e.r. genaamd. Planm.e.r. resulteert in een Milieueffectrapport (verder: PlanMER). In deze notitie wordt voor de procedure de benaming SMB gehanteerd.

Een aantal ontwikkelingen uit het Voorontwerp Structuurplan wordt in het PlanMER beschouwd, omdat deze mogelijk m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn en/of zijn voorzien in de nabijheid van het Vogel- en Habitatrichtlijngebied (verder: Natura 2000¹-gebied) Bargerveen. Daarnaast is er een aantal ontwikkelingen die niet aan deze criteria voldoen, maar waarvoor de gemeente de SMB wil benutten om een goede en expliciete afweging te maken op grond van de milieuaspecten. De gemeente betreft de milieu-informatie uit het PlanMER in de plan- en besluitvorming rondom het Voorontwerp Structuurplan.

¹ Sinds juni 2006 is de Vogel- en Habitatrichtlijn vervangen door de naam Natura 2000. Natura 2000 omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). Deze richtlijnen zijn in Nederland geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998.

1.2

STRATEGISCHE MILIEUBEOORDELING

Het doel van SMB is om bij de besluitvorming over plannen en programma's het milieu een volwaardige plaats te geven, met het oog op de bevordering van een duurzame ontwikkeling. SMB is gekoppeld aan plannen die (uiteindelijk) kunnen leiden tot concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. De SMB-procedure gaat in principe vooraf aan de m.e.r.-procedure. Het Milieueffectrapport in het kader van SMB (PlanMER) heeft betrekking op plannen en programma's op een abstracter niveau dan het MER. De plannen moeten wel concrete (deel)projecten mogelijk maken die in aanmerking komen voor de m.e.r.-(beoordelings)plicht.

Meer concreet geldt de SMB in geval van wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- Die het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten of
- Waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Europese Habitatrichtlijn².

Zoals in paragraaf 1.1 reeds is opgemerkt, worden in de SMB verschillende ontwikkelingen uit het Voorontwerp Structuurplan beschouwd. Het gaat om ontwikkelingen zoals het creëren van een waterberging met meerdere functiemogelijkheden, uitbreiding van de glastuinbouw en het geven van een invulling aan de woningbouwopgave. Daarnaast zullen ook ontwikkelingen op het gebied van recreatie en leisure, waterwinning en duurzame energie worden opgenomen.

Een aantal van bovengenoemde ontwikkelingen betreffen mogelijk m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Het Voorontwerp Structuurplan vormt daardoor een kader voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten en is daardoor planm.e.r.-plichtig. De voorgenomen ontwikkelingen rondom Wildlife Resort Griendtsveen en de woonmilieus bij Schoonebeek bevinden zich nabij het Natura 2000-gebied Bargerveen. Deze activiteiten kunnen mogelijk leiden tot significante effecten op een speciale beschermingszone die is aangewezen in het kader van de Natura 2000. Om deze reden is ook het tweede criterium voor de bepaling van de plicht voor een SMB van toepassing op het Structuurplan.

1.3

LEESWIJZER

Het doel van deze notitie 'Reikwijdte en detailniveau' is het geven van informatie over de reikwijdte en aanpak van de milieueffectbeoordeling van het Voorontwerp Structuurplan, waarvan het PlanMER het resultaat zal zijn. Deze notitie wordt verstrekt aan de betrokken bestuursorganen (zie paragraaf 2.2) om de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen PlanMER af te bakenen.

Hoofdstuk 2 van deze notitie gaat in op de te doorlopen procedurele stappen en beschrijft de werkingssfeer van de Strategische milieubeoordeling.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het proces om tot het Structuurplan te komen en wordt op hoofdlijnen de inhoud van het Voorontwerp Structuurplan beschreven en toegelicht. Tevens wordt in dit hoofdstuk aangegeven waarop de milieubeoordeling zich zal richten.

² Artikelen 6 of 7 van de Richtlijn nummer 92/43 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Raad van de Europese Gemeenschappen, 21 mei 1992).

Gemotiveerd wordt aangegeven welke planonderdelen uit het Voorontwerp Structuurplan al dan niet worden meegenomen in het PlanMER.

Tenslotte bevat hoofdstuk 4 het beoordelingskader met de beoordelingscriteria op basis waarvan de milieubeoordeling zal worden uitgevoerd en het bevat de methodiek voor de effectbeoordeling in het PlanMER.

HOOFDSTUK

2

Strategische
milieubeoordeling: werkingssfeer
en procedure

2.1

VAN EUROPESE RICHTLIJN TOT NEDERLANDSE WETGEVING

Aanleiding voor SMB vormen de praktijkervaringen met de Europese richtlijn betreffende de milieubeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten van 27 juni 1985 (85/337/EEG; 97/11/EG), in Nederland bekend als milieueffectrapportage of kortweg m.e.r.. Bij m.e.r. voor projecten is gebleken dat voor het milieu belangrijke keuzes soms al in een eerder stadium gemaakt zijn. Juist in voorafgaande plannen waarin de betreffende projecten mogelijk worden gemaakt, kan de speelruimte om milieuwinst te boeken groot zijn. Omzetting van de SMB-richtlijn in de nationale wetgeving van alle lidstaten moest uiterlijk 21 juli 2004 zijn afgerond. Nederland is daar niet in geslaagd. Vanaf 21 juli 2004 tot 28 september 2006 was daarom sprake van rechtstreekse werking van de Europese richtlijn, in de praktijk was hierdoor sprake van SMB-plicht voor plannen en een m.e.r.-plicht voor projecten. De omzetting van de SMB-richtlijn in de Nederlandse wetgeving heeft inmiddels plaatsgevonden. De wijziging van de Wet milieubeheer (Wm) en de aanpassing van het Besluit m.e.r. 1994 zijn op 29 september 2006 van kracht geworden. In paragraaf 2.2 wordt de te doorlopen procedure voor de SMB voor het Structuurplan geschetst.

2.2

DE PROCEDURE

De milieueffectrapportage voor plannen staat niet op zichzelf, maar is een hulpmiddel bij de besluitvorming van in dit geval het Voorontwerp Structuurplan van de gemeente Emmen. De SMB is daarom gekoppeld aan de procedure die voor het Structuurplan moet worden doorlopen. De SMB bestaat uit de volgende stappen:

1. De openbare kennisgeving.
2. Het raadplegen van bestuursorganen die bij de voorbereiding van het plan moeten worden betrokken over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen PlanMER.
3. Het opstellen van het PlanMER.
4. De terinzagelegging van het PlanMER en het Voorontwerp Structuurplan en de daarbij behorende inspraakmogelijkheid.
5. Het motiveren van de gevolgen van de SMB en de inspraak in het definitieve Structuurplan.
6. De bekendmaking en mededeling van het plan.
7. Evaluatie van de effecten na de realisatie.

Navolgend worden de stappen toegelicht.

Stap 1: Openbare kennisgeving

Er dient een openbare kennisgeving gepubliceerd te worden van het voornemen om het betreffende plan op te stellen en hiervoor een SMB te doorlopen. In de openbare kennisgeving dient te worden aangegeven of de Commissie m.e.r. of een andere (onafhankelijke) instantie in de gelegenheid wordt gesteld advies uit brengen over de inhoud van het PlanMER. De inzet van de Commissie m.e.r. voor de SMB is alleen verplicht als er sprake is van m.e.r.(beoordelings)-plichtige activiteiten in de ecologische hoofdstructuur (EHS), of als er voor een plan een passende beoordeling nodig is. Omdat hiervan voor het Voorontwerp Structuurplan mogelijk sprake is, wordt advies gevraagd aan de Commissie m.e.r..

Stap 2: Raadplegen bestuursorganen

Na de bekendmaking moeten de reikwijdte en het detailniveau van het PlanMER worden bepaald. Conform de Wet milieubeheer worden de bestuursorganen *'die ingevolge het wettelijk voorschrift waarop het plan berust bij de voorbereiding van het plan moeten worden betrokken'* geraadpleegd.

Ten behoeve van deze verplichte raadpleging is deze notitie 'Reikwijdte en detailniveau' opgesteld en in concept voorgelegd aan de betrokken bestuursorganen. De volgende bestuursorganen worden geraadpleegd:

- Gemeenten Coevorden, Vlagtwedde en Borger-Odoorn.
- Provincie Drenthe.
- Waterschap Velt en Vecht en Waterschap Hunze en Aa's.
- Staatsbosbeheer.

Stap 3: Opstellen PlanMER

Het PlanMER wordt opgesteld op basis van de bepaalde reikwijdte en detailniveau zoals aangegeven in de vorige stap. Op basis van het PlanMER wordt in het Voorontwerp Structuurplan de motivering van de keuzes van de gemeente Emmen weergegeven. Aan het PlanMER zijn inhoudelijke voorwaarden verbonden. In de navolgende paragraaf wordt hier nader op ingegaan.

Stap 4: Terinzagelegging en inspraak

Het PlanMER, het advies van de Commissie m.e.r. en het Voorontwerp Structuurplan worden gezamenlijk ter inzage gelegd.

Stap 5: Motiveren in het definitieve Structuurplan

De gemeente Emmen zal in het uiteindelijke Structuurplan motiveren hoe procesmatig met de resultaten van het PlanMER en de inspraak is omgegaan.

Stap 6: Bekendmaking en mededeling van het plan

Conform de planprocedure wordt het definitieve Structuurplan bekend gemaakt.

Stap 7: Evaluatie van de effecten na realisatie

Het is verplicht om de daadwerkelijk optredende milieugevolgen van de uitvoering van het Structuurplan in kaart te brengen en te evalueren. In het PlanMER wordt aangegeven welke aspecten van het plan voor evaluatie in aanmerking komen (zie navolgende paragraaf).

2.3

HET PLANMER

De inhoudelijke vereisten van het PlanMER uit de Wet milieubeheer zijn:

- Inhoud en doelstellingen van het plan en de mogelijke relatie met andere plannen.
- Bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkelingen als het plan niet zou worden uitgevoerd.
- Relevante beleidsdoelstellingen en de wijze waarop hiermee in het plan rekening is gehouden.
- Beschrijving van de mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen van zowel het plan als van redelijke alternatieven voor het plan, inclusief een motivering van de wijze waarop deze gevolgen bepaald zijn.
- Beschrijving van mogelijke gevolgen van het plan op gebieden die zijn aangewezen in het kader van Natura 2000.
- Een beschrijving van maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden genomen om mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen, dan wel te beperken of ongedaan te maken.
- Een overzicht van de leemten als het gevolg van het ontbreken van kennis of informatie.
- De voorgenomen monitoringsmaatregelen.
- Een voor een algemeen publiek op begrijpelijke wijze geformuleerde samenvatting.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de aanpak van de milieubeoordeling, de criteria voor de effectbeoordeling en de methodiek om de effecten in kaart te brengen.

HOOFDSTUK

3

Te beoordelen
onderdelen uit het Structuurplan

3.1

PROCES

In 2001 is de Strategienota Emmen 2020 'Emmen, een vernieuwde formule' opgesteld. Het Structuurplan is de ruimtelijke vertaling van de Strategienota.

Voorafgaand aan het Voorontwerp Structuurplan is in 2005 het document 'Emmen 2020, kernkeuzen Structuurplan' (hierna genoemd: Kernkeuzendocument) door het College vastgesteld. Hierin zijn de ambities uit de Strategienota uitgewerkt in strategische keuzen op het niveau van thema's zoals werken, wonen, recreatie, voorzieningen en bereikbaarheid. Het betreft toekomstige kernkeuzen over de ruimtelijke inrichting van de gemeente die een bijdrage leveren aan de versterking van de economische structuur. De kernkeuzen zijn daarbij vertaald naar een strategisch (ruimtelijk) model en strategische ontwikkelingen. De strategische ontwikkelingen zijn vervolgens nader uitgewerkt in het Voorontwerp Structuurplan en dienen als onderlegger voor de SMB.

In onderstaand tekstkader zijn expliciet de doelen en uitgangspunten van de gemeente Emmen opgenomen die ten grondslag liggen aan het (Voorontwerp) Structuurplan.

Doelen en uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het (Voorontwerp) Structuurplan

1. Emmen kiest voor de huidige werkgelegenheid en het ontwikkelen van nieuwe werkgelegenheid, met name in kansrijke economische sectoren. Sectoren waar de gemeente zich op richt zijn vooral de dienstverlening, moderne industrie, glastuinbouw, distributie, zorg en vrije tijd. De inzet op een ander type werkgelegenheid vereist ook aandacht voor de kwalificaties van huidige en toekomstige generaties.
2. Emmen kiest voor een groei van het aantal inwoners tot 120.000 op basis van autonome groei in combinatie met het aantrekken van nieuwe bewoners. Emmen kiest er eveneens voor de woonfunctie te stimuleren om zo nieuwe inwoners aan te trekken. Doel hiervan is een impuls voor en diversificatie van de Emmense economie (dienstensector). Emmen kiest voor gedifferentieerde woonmilieus gericht op de vraag van huidige en nieuwe bewoners en afgestemd op de (herstructurering van de) bestaande voorraad.
3. Emmen kiest voor een sterke stedelijke kern Emmen als centrum van de economische kernzone en het Stedelijk Netwerk Zuid-Drenthe.
4. Emmen kiest voor een optimale bereikbaarheid van Emmen vanuit de A37 en via het spoor.
5. Emmen kiest voor een ruimtelijk concept dat uitgaat van de bestaande spreiding van voorzieningen en woningen.

6. Emmen kiest voor een structuur waarbij inrichting en ontwikkeling op een duurzame wijze worden vormgegeven. In dit kader is er bijzondere aandacht voor het ontwikkelen van een duurzame structuur voor waterberging en -afvoer.
7. Emmen kiest voor een veilige ruimtelijke inrichting.
8. Emmen kiest voor het gebruik maken van bestaande historische, landschappelijke en culturele waarden bij nieuwe ontwikkelingen.

3.2

ANALYSE TE BESCHOUWEN PLANONDERDELEN IN HET PLANMER

In het Voorontwerp Structuurplan is een sectorale benadering gehanteerd om gewenste ruimtelijke ontwikkelingen aan te geven. Hierbij zijn een aantal thema's onderscheiden, te weten: werken, wonen, voorzieningen, landschap en ruimte, water en bereikbaarheid. In deze paragraaf is per thema kort ingegaan op de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.

In een kader is steeds aangegeven of deze ontwikkelingen een kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten en/of mogelijk leiden tot significante effecten op Natura 2000-gebieden. Indien dit het geval is, dan betreft het een planm.e.r.-plichtige ontwikkeling die wordt beschouwd in het PlanMER.

3.2.1

WERKEN

Hieronder wordt ingegaan op de ontwikkelingen uit het Voorontwerp Structuurplan met betrekking tot bedrijventerreinen, woonwerkcombinaties, ICT, kantoren, zorg, leisure, glastuinbouw en landbouw.

Bedrijventerreinen

Emmen kent netto meer dan 800 ha oppervlak aan bedrijventerrein. Tot het jaar 2020 heeft Emmen voldoende (geplande) bedrijventerreinen tot haar beschikking om de groei in de sectoren industrie, groothandel, transport en bouwnijverheid op te vangen. De vraag naar bedrijventerreinen is daarbij geraamd op gemiddeld 15 ha netto per jaar, tot 2020 is daardoor 225 ha aan bedrijvenkavels benodigd. Het huidige aanbod en bestaande plannen bieden hiervoor voldoende ruimte. Er is dus geen sprake van een kwantitatieve uitbreidingsopgave. Er is wel een kwalitatieve opgave. In een lopend traject (Bahco) wordt voorzien in de herstructurering van de bestaande bedrijventerreinen om efficiënt en intensief gebruik van de ruimte te maken, om de milieudruk te verlagen en om clustering te bevorderen en verdere verpaupering tegen te gaan.

De in het Voorontwerp Structuurplan voorziene ontwikkelingen ten aanzien van bedrijventerreinen zijn geen van allen m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Ook zijn deze activiteiten niet nabij Natura 2000-gebied voorzien. Om deze reden worden deze activiteiten niet in het PlanMER beschouwd.

(Woon)werkcombinaties

Er zijn in het Voorontwerp Structuurplan twee zones aangewezen als ontwikkelingsgebied voor de realisatie van (woon)werkcombinaties:

- Laan naar Nieuw Amsterdam: de Amsterdamse straat wordt omgevormd tot diensten- en werk-as voor particuliere ondernemingen. Langs de 'Laan naar Nieuw Amsterdam' worden (woon)werkcombinaties gecombineerd met de ontwikkeling van hoogwaardige (zorg)instituten in voornamelijk een boulevard-achtige setting.

- Dordse Allee: langs de provinciale weg N862 kunnen (woon)werkcombinaties in combinatie met de hoogwaardige (zorg)instituten worden ontwikkeld. Omdat de 'Dordse Allee' wordt aangewezen als een route voor gevaarlijke stoffen, ligt het accent hier vooral op werken.

De ontwikkeling van woonwerkcombinaties 'Laan naar Nieuw Amsterdam' en 'Dordse Allee' zijn van dien aard dat er geen sprake is van toekomstige m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteit(en). Ook zijn deze activiteiten niet nabij Natura 2000-gebied voorzien.

Door de realisatie van de A37 wordt verwacht dat de verkeersstromen toenemen. De N862 wordt aangewezen als een route voor gevaarlijke stoffen³. Deze twee ontwikkelingen zouden kunnen leiden tot beperkingen voor de ontwikkeling van (woon)werkcombinaties langs de 'Dordse Allee' door milieueffecten op het gebied van geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. De gemeente Emmen wil om die reden de SMB benutten om na te gaan of en hoe er knelpunten ontstaan voor de voorziene ontwikkelingen langs de Dordse Allee. In het PlanMER zijn voor de milieubeoordeling vooral de milieuaspecten externe veiligheid, geluid en luchtkwaliteit van belang.

ICT

Voor de aanleg van LOFAR⁴ antennelocaties dienen drie locaties in het open (veenkoloniale) gebied aangewezen te worden die ook een recreatieve/educatieve functie toebedeeld krijgen. Het betreft enkele hectares die bedrijfsmatig benut gaan worden.

De aanleg van de antennelocaties betreft geen toekomstige m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteit en is niet nabij Natura 2000-gebied voorzien. Dit wordt daarom niet onderzocht in het PlanMER.

Kantoren

Er is ten aanzien van kantoorruimte qua ruimtebeslag geen nieuwe kwantitatieve opgave voor de periode tot 2020. De nadruk ligt op een kwalitatieve invulling.

De kwalitatieve invulling van kantoren betreft geen toekomstige m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteit en is niet nabij Natura 2000-gebied voorzien. Dit wordt daarom niet onderzocht in het PlanMER.

Zorg

De zorg betreft een kansrijke groeisector. De concentratie van voorzieningen en mogelijkheden bevindt zich bij het Scheperziekenhuis. Om een verdere ontwikkeling te bevorderen is het van belang dat aanwezige of vrijkomende ruimte voor dit doeleinde kunnen worden aangewend. Rond het Businesspark Meerdijk ontstaat een health-cluster (gerichtheid op sport, gezondheid, fitheid). Daarnaast is er langs de 'Laan naar Nieuw Amsterdam' en 'Dordse Allee' ruimte voor de ontwikkeling van (zorg)instituten, in combinatie met (woon)werkenheden.

³ Het vervoer van gevaarlijke stoffen is alleen toegestaan op de A37 en de N34, evenals het gedeelte van de Dordse Allee en Rondweg dat nodig is om het Emmtec terrein te bereiken.

⁴ LOFAR is een nieuw soort onderzoekstraject waarbij met behulp van waarnemingen in lage frequenties gezocht wordt naar de geschiedenis van het Heelal.

De genoemde ontwikkelingen op het gebied van zorg betreffen geen toekomstige m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten. Ook zijn de voorziene ontwikkelingen niet nabij Natura 2000-gebied gepland. Om deze reden wordt de uitbouw van zorg niet onderzocht in het PlanMER.

Leisure

De vrije tijdssector is een kansrijke groeisector. Hierbij kan een onderverdeling worden gemaakt in drie sectoren, te weten:

- Leisureconcentratiepunten (attracties en voorzieningen).
- Routegebonden recreatie.
- Verblijfsrecreatie (accommodaties).

De gemeente Emmen zet in op concentratie van leisurevoorzieningen al naar gelang functie en activiteit. Binnen Emmen zijn er een aantal clusters die tot 2020 worden uitgebouwd. Het betreft de volgende locaties:

- Emmen centrum: Voor het centrum gaat het hierbij, conform het Masterplan Emmen Centrum, om het aanbieden van een compleet pakket stedelijke voorzieningen (inclusief het Dierenpark).
- Meerdijk: Op het Businesspark Meerdijk is ruimte beschikbaar voor bedrijven en verenigingen in het sports & health-segment. Het gaat om het kunnen aanbieden van grootschalige formules met doelgerichte bezoekersstroom in een aantal thema's, met het accent op sport.
- Omgeving Parc Sandur: Aansluitend aan Parc Sandur is langs de A37 ruimte beschikbaar voor nieuwe ontwikkelingen c.q. uitbouw van bestaande mogelijkheden. Gedacht wordt aan bijvoorbeeld de verdere uitbouw van het wateroppervlak in het Oranjedal (zie paragraaf 3.2.4 Water) en uitbreiding van de bestaande 9 holes golfbaan Sandur naar een 18 holes golfbaan of meer.
- Bargerveen: Bij het Bargerveen (zuidoostelijke punt van de gemeente) ontstaat in combinatie met het aanpalende Duitse Naturpark Moor een internationaal natuurgebied van 16.000 ha. Behalve deze koppeling aan de oostzijde, is de verdere ontwikkeling en uitbouw in westelijke en noordelijke van het Bargerveen, in combinatie met het koppelen van toeristische functies een kans. Er zijn ideeën om ten westen van het Bargerveen een Wildlife Resort Griendtsveen te ontwikkelen. Onderzocht wordt wat de invloed kan zijn van de recreatieve ontwikkelingen van het Wildlife Resort op het Bargerveen, en wat de mogelijkheden zijn om het Wildlife Resort en het Bargerveen te koppelen door middel van bijvoorbeeld een mogelijke uitbreiding van het natuurgebied als buffer waarin meer recreatief medegebruik mogelijk is. Aan de noordzijde ligt de Runde, die met water vanuit Bargerveen wordt gevoed. Ook realisatie van een sportlandgoed bij Zwartemeer vindt in deze hoek van de gemeente plaats.

Ten oosten van de stad Emmen liggen nog enkele afzonderlijke toeristische focuspunten:

- Het Veenpark (in combinatie met een jachthaven).
- Uitbreiding landgoed Scholtenszathe (mogelijkheid tot een golfbaan waarbij de omvang nog niet bekend is maar kan variëren tussen 9 en 27 holes, al dan niet in combinatie met horecavoorzieningen en mogelijk recreatiewonen).
- Uitbreiding van het geluidsportcentrum Pottendijk (kartbaan, schietbaan, motorcrossbaan).

Bij routegebonden recreatie wordt ingezet op het versterken van vrijetijds- en leisureclusters in samenhang met het ontwikkelen van recreatieve routes en knooppunten. Ten aanzien van verblijfsrecreatie zijn er ten westen van het Bargerveen plannen om het Wildlife Resort Griendtsveen op te zetten. Het is de bedoeling dat men hier de nacht door kan brengen te midden van diverse diersoorten.

Voor genoemde ontwikkelingen geldt dat de aanleg van een jachthaven bij het Veenpark, de aanleg van een nieuwe golfbaan bij landgoed Scholtenszathe al dan niet in combinatie met horecavoorzieningen en mogelijk (recreatie)wonen, en de uitbouw van de bestaande golfbaan Sandur mogelijk m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten zijn.

Verder geldt dat de toekomstige recreatieve ontwikkelingen ten aanzien van het Wildlife Resort Griendtsveen nabij het Natura 2000-gebied Bargerveen liggen en mogelijk ook toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten betreffen. De vraag is wat de milieueffecten zijn van een eventuele uitbreidings-/bufferzone van het Bargerveen in westelijke en noordelijke richting, waarin recreatief medegebruik toegestaan is en waarin een verbinding wordt gelegd tussen het hoogveengebied en de genoemde recreatieve ontwikkelingen rond het Bargerveen.

Voor de geplande jachthaven en het geluidsportcentrum Pottendijk ten oosten van Emmen zijn reeds m.e.r.-(beoordelings)procedures doorlopen. Deze ontwikkelingen worden daarom niet in het PlanMER beoordeeld. De overige toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten worden meegenomen in het PlanMER. In de milieubeoordeling ligt het accent op de relatie met het Natura 2000-gebied Bargerveen.

Glastuinbouw

De gemeente beschikt momenteel met de tuinbouwcentra Erica en Klazienaveen in totaal over circa 500 ha glastuinbouw. De ambitie voor glastuinbouw is in het Voorontwerp Structuurplan gericht op de ontwikkeling van circa 500 ha glastuinbouw (bruto) extra.

Ten oosten van het tuinbouwcentrum Klazienaveen is aan de noordzijde van de afslag A37 Zwartemeer het 'Rundedal' ontwikkeld, waardoor een gebied van circa 300 ha (bruto) beschikbaar is. Het 'Rundedal' is in belangrijke mate bedoeld als (her)vestigingsgebied voor de herstructurering van de Nederlandse glastuinbouwsector voor grootschalige tuinbouw. De herstructurering van de bestaande glastuinbouwgebieden in Erica en Klazienaveen en de ontwikkeling van het 'Rundedal' biedt tot na 2010 voldoende ruimte voor de glastuinbouw. Vanaf 2010 dient de ruimteclaim van de glastuinbouw nader in beeld te worden gebracht. Vooralsnog zijn er twee mogelijke ontwikkelingsrichtingen voor eventuele uitbreiding na 2010: ten zuiden van de A37 ter hoogte van Klazienaveen en aan de noord- en zuidwestkant van het tuinbouwgebied Erica.

De aanleg van een glastuinbouwgebied met een oppervlakte van 100 hectare of meer is m.e.r.-plichtig. De activiteiten zijn niet nabij Natura 2000-gebied voorzien. De voorziene uitbreiding van het glastuinbouwgebied met 500 hectare wordt in het PlanMER voor drie inrichtingsvarianten onderzocht:

- 500 ha bij glastuinbouwcluster Klazienaveen aan weerszijden van de A37.
- 500 ha bij glastuinbouwcluster Erica (gecombineerd met revitalisering).
- 250 ha bij glastuinbouwcluster Klazienaveen en 250 ha bij glastuinbouwcluster Erica.

Landbouw

In het Voorontwerp Structuurplan wordt voor de agrarische ontwikkeling geen kaderstellende uitspraken over m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten gedaan. Wel is een toekomstbeeld geschetst waarbij is aangegeven wat dit betekent voor het ruimtegebruik en welke kansen dit biedt.

Omdat de landbouw in Emmen onder druk staat door de afbouw van Europese landbouwsubsidies en toename van concurrentie is de verwachting dat de komende tien jaar circa 40% van de agrarische bedrijven zal verdwijnen. Een deel van de landbouwgronden maakt schaalvergroting van de overblijvende agrarische bedrijven mogelijk. Ongeveer 5 of 10% van de vrijkomende grond zal van functie veranderen. Het grondgebied van de gemeente Emmen is opgeknipt in vier deelgebieden. Hieronder is per deelgebied het toekomstbeeld geschetst.

De Monden (noordoostelijk, veenkoloniale deel van de gemeente)

In het gebied De Monden lagen buiten de landbouw weinig kansen. Daarom zijn er in het kader van het structuurplan 4 scenario's voor de Monden onderzocht: rationalisering in de landbouw zelf, een energiescenario, verbreding met o.a. recreatie en natuurfuncties, en niks doen.

Verwacht wordt dat de akkerbouw op termijn in zijn huidige verschijningsvorm sterk zal verminderen. Als kansrijke sector om de vrijkomende grond te gebruiken, wordt de melkveehouderij genoemd.

Afhankelijk van marktontwikkelingen is de teelt van energiegewassen, al dan niet met vergistingcentrales, mogelijk kansrijk. De koppeling van industriële verwerking met de teelt van biomassa en een energiecentrale kan een impuls voor het gebied opleveren. Een clustering van dergelijke bedrijven kan wenselijk zijn waardoor nieuwe ruimtelijke vormen kunnen ontstaan zoals een agrarisch bedrijfslandgoed of een agribusinesspark. Emmen heeft met de oliewinning in Schoonebeek al een energie-imago. Dit kan verder versterkt worden, waarbij ook de koppeling met Duitsland (gebruik bio-diesel, windmolens, aardolmuseum) gelegd wordt.

De kern Emmen en de directe omgeving

In dit gebied is landbouw ondergeschikt aan stedelijke functies.

Het gebied ten zuiden van de A37 tot het NAM-spoor en Bargerveen (De Blokken)

Het gebied betreft een ontwikkelingsgebied voor bedrijven, glastuinbouw en grootschalige landbouw. De ruimtedruk vanuit andere functies is behoorlijk. Voor de grondgebonden landbouw (grootschalig) liggen er vooral kansen ten zuiden van Klazienaveen.

De zuidrand van de gemeente (De Velden)

Dit gebied omvat veel grasland en natuurgebied (Bargerveen, Schoonebeeker Diep) en is geschikt als verwevingsgebied voor landbouw, natuur, landschap en recreatie. Landbouw gaat hier samen op met recreatie, natuur en landelijk wonen. Functieverruiming c.q. multifunctionaliteit staat hier voorop.

In het Voorontwerp Structuurplan wordt voor de agrarische ontwikkeling geen kaderstellende uitspraken gedaan maar worden kansen benoemd. Invulling zal uiteindelijk plaatsvinden op basis van de initiatieven uit de markt. Of dit in de toekomst tot m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten leidt, is niet bekend. Er zijn geen activiteiten nabij Natura 2000-gebied voorzien.

Voor het gebied de Monden zijn de toekomstperspectieven het meest problematisch. Daarom is gezocht naar ontwikkelingen zoals het plaatsen van windturbines en biomassa centrales. In het PlanMER wordt voor het gebied De Monden ingegaan op de ontwikkeling van windmolens en de teelt van biomassa en vergistingcentrales. Overige mogelijke ontwikkelingen zoals schaalvergroting van akkerbouwbedrijven en natuurontwikkeling worden niet beschouwd.

3.2.2

WONEN

De gemeente Emmen heeft de ambitie om te groeien naar 120.000 inwoners. Om deze ambitie te halen, dienen derhalve nog ruim 3000 woningen te worden gerealiseerd. Een groot deel hiervan kan plaatsvinden op de nieuwbouwlocatie Delftlanden (fase 2 en 3) binnen de kern Emmen. De overige geplande woningen liggen in het centrum en buiten de kern Emmen, met name rond de hoofdkernen (Nieuw Weerdinge, Emmer Compasuum, Nieuw Amsterdam-Veenoord, Erica, Klazienaveen, Zwartemeer, Schoonebeek en Weiteveen).

In het Voorontwerp Structuurplan wordt aangegeven dat de ruimte voor deze woningen wordt gezocht in een aantal nieuwe woonmilieus. De precieze verdeling van deze woonmilieus en aantallen wordt in het Voorontwerp Structuurplan niet vastgelegd. Dit is gedaan om flexibel en optimaal in te spelen op de kansen die zich in de woningmarkt voordoen. De gemeente hanteert de volgende woonmilieus:

- Weidewonen (Delftlanden 2 en 3): grootschalige locatie met minder dan de oorspronkelijke 1900 woningen in een landelijk woonmilieu.
- Boswonen (Hondsrug): het realiseren van boswoonmilieus van beperkte omvang in nieuwe bossen verspreid over meerdere locaties op de Hondsrug.
- Lintwonen: verdubbeling van linten in het veenkoloniale landschap, o.a. langs de vaarverbinding tussen Barger Compasuum en Emmer Compasuum, met beperkt aantal woningen.
- Erfwonen (randveenontginning bij Schoonebeek en Nieuwe-Schoonebeek): beperkt aantal wooneenheden aan de zuidzijde van de gemeente waar de randveenontginningen, het Schoonebeekerdiep, het Westerse Bos en Oosterse Bos liggen.
- Laanwonen/werken: (woon)werkcombinatie langs de Nieuw Amsterdamse straat en in minder mate langs de N862 (Emmen-Klazienaveen) waarbij wordt ingezet om een transformatie van het wegbeeld en -profiel tot lommerrijke lanen met daarlangs hoogwaardige werkvormen.

De ambitie is verder om nog maximaal 550 woningen te realiseren in het Centrum van Emmen.

Het Voorontwerp Structuurplan voorziet tot 2020 in een woonopgave van ruim 3000 woningen. Deze groei wordt voorzien op de grootschalige locatie Delftlanden en op nieuwe locaties van beperkte omvang. Voor de grootschalige woningbouwlocatie Delftlanden werd in eerdere plannen uitgegaan van de realisatie van circa 3.500 woningen. Fase 1 wordt momenteel uitgevoerd. In fase 2 en 3 zullen minder woningen worden gerealiseerd dan de oorspronkelijke maximaal 1.900 woningen. Deze woningbouwlocatie is een m.e.r.-plichtige activiteit, waarvoor reeds een MER is opgesteld.

De milieueffecten van de uitbreiding nabij de kern Emmen in de Delftlanden 2 en 3 worden in het PlanMER op basis van bekende studies vergeleken met eventuele stadsuitleg op De Essen. Tijdens het opstellen van het Voorontwerp Structuurplan heeft de gemeente de afweging gemaakt om de Delftlanden verder te ontwikkelen

Voor de overige te realiseren woningen buiten de kern Emmen zijn verschillende woonmilieus mogelijk waarin de omvang en dichtheden verschillen. Het betreft allemaal activiteiten die niet m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn. Er zijn geen activiteiten nabij het Natura 2000-gebied Bargerveen voorzien. Wel zijn er woonmilieus gelegen in mogelijk gevoelig gebied voorzien. De gemeente vindt het belangrijk om bij de besluitvorming over de woonmilieus de relevante milieu-informatie voor de gevoelige gebieden te betrekken. In het PlanMER worden daarom de effecten van de woonmilieus Boswonen (Hondsrug) en Erfwonen (randveenontginning) met elkaar vergeleken.

3.2.3

VOORZIENINGEN

Het Voorontwerp Structuurplan gaat uit van de bestaande voorzieningenstructuur. De gemeente kent relatief veel voorzieningen (winkelcentra, scholen, zorg, huisarts, kinderopvang of dorps huis e.d.), zowel commercieel, als met name ook niet commercieel.

De omvang van de nieuwe voorzieningen in de gemeente Emmen zijn van dien aard dat er geen m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten worden voorzien. Er zijn daarnaast geen activiteiten in of nabij Natura 2000-gebied voorzien. Om deze reden worden voorzieningen niet meegenomen in het PlanMER.

3.2.4

LANDSCHAP EN RUIMTE

In het Voorontwerp Structuurplan zijn algemene uitgangspunten gegeven voor de inrichting. Emmen kiest voor het accentueren en uitbouwen van de bestaande en aanwezige karakteristieke waarden. De uitbouw vindt plaats in samenhang met de overige sectoren. De gemeente wil de bestaande ruimtelijke kwaliteit verder versterken om de gebruikswaarde te vergroten (gericht op functionele geschiktheid en samenhang), de belevingswaarde te verhogen (gericht op identiteit, herkenbaar en diversiteit) en de toekomstwaarde te versterken (gericht op structurerende werking).

Er zijn voor de sector landschap en ruimte geen ontwikkelingen benoemd die m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn. Dit wordt daarom niet in het PlanMER beschouwd.

Het natuurgebied Bargerveen wordt in oostelijke richting gekoppeld aan het Duitse Natuurpark Moor en mogelijk ook in westelijke en noordelijke richting uitgebreid met extra veengebied als bufferzone, die de koppeling met omliggende leisure-ontwikkelingen (Griendtsveen) en waterbeheer (voeding voor de Runde) kan verbeteren. Voor de uitbreiding van het Bargerveen worden effecten beoordeeld in het kader van de ontwikkelingen van leisure en waterberging.

3.2.5

WATER

Emmen kiest in het Voorontwerp Structuurplan voor een duurzame structuur voor de waterberging en -afvoer conform het in 2004 vastgesteld Waterplan Emmen.

Waterberging

De provincie Drenthe doorloopt voor de aanwijzing van waterbergingsgebieden een SMB-procedure. Berging van water kan plaatsvinden door gebieden aan te wijzen voor deze functie als permanent dan wel tijdelijk waterbergingsgebied. De gemeente biedt in het Oranjedal ruimte voor waterberging.

De gemeente Emmen zet in op één locatie voor waterberging. In overleg met het Waterschap Velt & Vecht is onderzoek gedaan naar mogelijke locaties voor waterberging. In de buurt van de stedelijke kern is het waterschap Velt & Vecht vooral op zoek naar tijdelijke (noodberging)gebieden. Het Oranjedal komt door de ligging nabij de stedelijke kern en hoogte voor een waterbergende functie (permanent dan wel tijdelijk) in aanmerking. De functie waterberging kan in het Oranjedal gecombineerd worden met andere functies.

Er zijn geen activiteiten in of nabij Natura 2000-gebied voorzien. Afhankelijk van de exacte omvang is het bergen van water een m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteit. Om deze reden wordt deze activiteit in het PlanMER op haar effecten beschouwd. Het PlanMER richt zich daarbij op de locatie in het Oranjedal waarbij ook de mogelijke combinatiemogelijkheden met andere functies volgens drie inrichtingsprincipes worden betrokken. Het doel is om in het Voorontwerp Structuurplan het inrichtingsprincipe vast te kunnen leggen.

Vaarverbinding

Binnen de vaarrecreatie is het traject Erica-Ter Apel één van de ontbrekende schakels tussen een aantal vaarcircuits in Noord-Nederland en Noord-Duitsland in het vaarnetwerk. Er zijn plannen om deze vaarverbinding te herstellen voor vaarrecreatie. Daarvoor is het nodig om water uit of nieuw te graven en soms oevers, sluizen en bruggen te herstellen. Dit biedt kansen voor de gemeente om water te combineren met recreatie. Momenteel wordt een haalbaarheidsonderzoek in het kader van gebiedsontwikkeling uitgevoerd. Het lint Barger-Compascuum-Emmer-Compascuum kan verder versterkt worden door het toevoegen van een aantal woningen. Ook kan de vaarverbinding afgestemd worden op de te realiseren waterberging in het Oranjedal.

De ontwikkeling van de vaarverbinding Erica-Ter Apel is geen m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteit. Er zijn nu geen activiteiten nabij Natura 2000-gebied voorzien. Dit wordt daarom nu niet in het PlanMER beschouwd.

Een recent idee voor een zuidelijk vaartracé langs het Bargerveen wordt alsnog globaal in het haalbaarheidsonderzoek bekeken. Indien dit tracé uiteindelijk gekozen wordt om uit te voeren, is een passende beoordeling nodig omdat de realisatie van de vaarverbinding dan in de directe nabijheid van het Natura 2000-gebied Bargerveen plaatsvindt. Dan zal er nog een separaat SMB worden uitgevoerd.

Waterwinning

Het is denkbaar dat de huidige waterwinning bij Emmen door stedelijke druk in de knel komt. Derhalve is gezocht naar alternatieve locaties binnen de gemeente Emmen.

Daarvoor is gekeken naar de locatie in de Monden die de provincie Drenthe heeft aangewezen in het POP voor gebruik op lange termijn.

Er zijn geen activiteiten nabij Natura 2000-gebied voorzien. De ontwikkeling van de waterwinning in de Monden is mogelijk een m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteit. Dit wordt daarom in het PlanMER beschouwd.

3.2.6

BEREIKBAARHEID

Wegverkeer

De hoofdverkeersstructuur van Emmen wordt bepaald door slechts een beperkt aantal wegen. Uitgangspunt is dat de bestaande verkeersstructuur gehandhaafd blijft.

De ontwikkelingen die zijn voorzien in de gemeente Emmen betreffen ontwikkelingen vanuit de provincie Drenthe en Rijkswaterstaat:

- A37: met de voltooiing van de A37 in 2007 is Emmen aangesloten op de snelweg richting Zwolle en het Duitse achterland. De functie van de A37 kan verder vergroot worden indien ook het Duitse snelwegennetwerk verder uitgebouwd wordt.
- N34: de doorstroming op de N34 gedeelte Holsloot-Hardenberg is aangemerkt als een knelpunt. Ingezet wordt op een verdubbeling van de N34 vanaf Emmen-Zuid/Erm tot en met de ongelijkvloerse kruising met de Frieslandroute.
- N862 Emmen-Klazienaveen: de doorstroming is als knelpunt beoordeeld. Deze as wordt de komende jaren omgevormd tot een 2x2- stadsboulevard.
- N391 (Ter Apel) en Nieuw Amsterdamse straat: hier worden in mindere mate capaciteitsproblemen verwacht.

Qua interne bereikbaarheid in de wegenstructuur zijn er twee prominente knelpunten in het Voorontwerp Structuurplan aangegeven voor gemeentelijke wegen:

- Zuidelijke Rondweg: Om de doorstroming te verbeteren en de veiligheid te vergroten wordt ingezet op een optimalisering van de Zuidelijke Rondweg door de ontwikkeling van ongelijkvloerse knooppunten (stroomfunctie). Het 'afmaken' van een rondweg door aanleg van het noordelijk tracé wordt niet vóór 2020 voorzien en maakt geen deel uit van het Voorontwerp Structuurplan.
- Hondsrugweg: met name ter hoogte van het stadscentrum vormt de Hondsrugweg een knelpunt. Het betreft hier niet alleen een capaciteitsuitbreiding, maar ook transformatie naar stadsboulevard. Over de vorm en functie zal in het nieuw op te stellen Gemeente Verkeer en Vervoersplan nader in worden gegaan. Er zal een studie worden uitgevoerd om te bekijken welke mogelijkheden er zijn om het doorgaand verkeer over de Hondsrugweg om te leiden.

De ontwikkelingen ten aanzien van wegverkeer betreffen aanpassingen aan provinciale wegen en rijksweg A37 en vormen geen onderdeel van de besluitvorming over het Voorontwerp Structuurplan. Deze activiteiten worden niet beschouwd in het PlanMER.

Het verbeteren van knelpunten in relatie tot veiligheid en doorstroming (Hondsrugweg), capaciteitsvergroting van de invalswegen naar het stadscentrum (N34 Emmen-Zuid-Emmen en N862 Emmen-Klazienaveen) zijn geen m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Deze activiteiten worden daarom niet beschouwd in het PlanMER.

Spoorverkeer

Emmen is via het spoor verbonden met Zwolle. Twee maal per uur gaat er een trein, waarvan één keer een sneltrein. Het verder optimaliseren en uitbouwen van deze lijn mede ook in relatie met de geplande aanleg van de Hanzelijn (Zwolle-Lelystad) kan zorgen voor een integrale verbetering van de railbereikbaarheid. Conform het Bereikbaarheidsprofiel Noord-Nederland en de Railvisie 2020 vormt een verdubbeling in de komende planperiode het wensbeeld.

Uit een netwerkanalyse is naar voren gekomen dat het wenselijk is om het rangeren uit het centrum van Emmen te verplaatsen naar Nieuw Amsterdam. Dit vereist een nieuwe aantakking op het spoor bij Bargermeer. Nader onderzoek is in dit kader noodzakelijk.

Met de realisatie van de woonlocatie Delftlanden ten zuidwesten van Emmen wordt ingezet op een verplaatsing van het station Bargeres in zuidelijke richting. Een nieuw station Emmen-Zuid nabij de Delft- en Rietlanden genereert meer passagiers. Verplaatsing van het station past in de afspraken die gemaakt zijn met de provincie in het kader van het Bereikbaarheidsconvenant.

Afhankelijk van de aard en omvang van het verplaatsen van het station Bargeres naar de locatie Emmen-Zuid (Delftlanden) en het verplaatsen van de rangeerlocatie kan het gaan om m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Dit zijn echter activiteiten die behoren tot de taken van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en die worden uitgevoerd door ProRail. Omdat over deze activiteiten geen besluitvorming plaatsvindt in het kader van het Voorontwerp Structuurplan, worden de activiteiten niet beschouwd in het PlanMER.

3.3**PLANONDERDELEN SAMENGEVAT**

Op basis van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat concreet de volgende planonderdelen worden beoordeeld in het PlanMER:

- Werken:
 - Glastuinbouw: uitbreiding van het glastuinbouwgebied met 500 hectare.
 - (Woon)werkcombinaties: de mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen rondom de 'Dordse Allee'.
 - Leisure: ontwikkeling Wildlife Resort Griendtsveen in combinatie met uitbreiding hoogveenreservaat Bargerveen (Natura 2000-gebied), de uitbreiding van golfbaan Sandur en de uitbreiding van het landgoed Scholtenszathe met een nieuwe golfbaan met horeca en (recreatie)woningen.
 - Landbouw: ontwikkeling van windmolens en teelt van biomassa en vergistingcentrales
- Wonen: het creëren van verschillende woonmilieus:
 - Stedelijk wonen: Delftlanden 2 en 3 in vergelijking met De Essen.
 - Woonmilieus Erfwonen (Randveenontginning) en Boswoonmilieus (Hondsrug).
- Water:
 - Waterberging in het Oranjedal.
 - Waterwinning in het gebied De Monden.

HOOFDSTUK HOOFDSTUK

4 Aanpak

milieubeoordeling

4.1

TOETSINGSKADER

Een aantal ontwikkelingen uit het Voorontwerp Structuurplan wordt getoetst aan relevante milieuaspecten, waarop effecten als gevolg van het plan worden verwacht. Het gaat vooral om aspecten die voor de verschillende ontwikkelingen van belang zijn. Over het algemeen wordt in het PlanMER ingestoken op een breed toetsingskader. De toetsingscriteria die daarbij worden gebruikt, worden afgeleid van de doelstelling en de ambities van het Voorontwerp Structuurplan en de kader- en randvoorwaardenstellende uitspraken uit beleid en regelgeving (toetsing op doelbereik).

Niet elke ontwikkeling wordt beoordeeld aan de hand van een breed beoordelingskader. De mogelijke ontwikkelingen rondom de Dordse Allee worden alleen beoordeeld aan de hand van de criteria voor de aspecten geluid, lucht en externe veiligheid.

De waterbergingsopgave, de uitbreiding van het glastuinbouwgebied, de verschillende woonmilieus en de ontwikkeling van leisure worden wel beoordeeld aan de hand van een breed beoordelingskader.

De milieueffecten als gevolg van de realisatie van de woningbouwlocatie Delftlanden 2 en 3 ten opzichte van de locatie De Essen worden getoetst op basis van bestaande informatie.

De mogelijke ontwikkelingen voor duurzame energie in de Monden (windturbines en biomassacentrales) en waterwinning worden in het SMB getoetst aan de hand van die beoordelingscriteria die de gevoeligheid van het gebied en de nabije omgeving van deze ontwikkelingen in beeld brengen.

In navolgende tabel is het overzicht van het in het PlanMER te hanteren beoordelingskader gegeven. Per planonderdeel is aangegeven (door middel van een X) welke beoordelingscriteria van toepassing zijn.

Tabel 4.1

Beoordelingskader

Beoordelingscriteria	Werken				Wonen	Water	
	Uitbreiding glastuinbouw	(Woon)werkcombinaties Dordse Allee	Ontwikkeling Leisure	De Monden windenergie en biomassacentrales	Verschillende woonmilieus	Waterberging	Waterwinning De Monden
Bodem en water							
- Verstoring van het bodemprofiel, bodemopbouw en geomorfologie	X		X		X	X	X
- Beïnvloeding van de kwaliteit van bodem en grondwater	X		X		X	X	X
- Beïnvloeding van oppervlaktewaterkwaliteit en -kwantiteit en lokaal watersysteem	X		X		X	X	X
- Beïnvloeding van grondwaterstromen en -standen	X		X		X	X	X
- Invloed op waterberging/retentie	X		X		X	X	X
Natuur							
- Ruimtebeslag	X		X	X	X	X	X
- Barrièrewerking	X		X	X	X	X	X
- Verstoring door geluid	X		X	X	X	X	X
- Verstoring door licht	X						
- Beïnvloeding natuurwaarden door verandering waterhuishouding	X		X	X	X	X	X
- Mogelijkheden voor natuurlijke inrichting	X		X	X	X	X	X
Landschap, cultuurhistorie en archeologie							
- Aantasting geomorfologische waarden	X		X		X	X	X
- Aantasting archeologische waarden	X		X		X	X	X
- Aantasting cultuurhistorische waardevolle elementen en patronen (incl. monumenten)	X		X	X	X	X	X
- Effect op visueel-ruimtelijke kenmerken en structuur	X		X	X	X	X	X
- Effect op de belevingswaarde	X		X	X	X	X	X
Verkeer en vervoer							
- Verkeersafwikkeling wegen / Bereikbaarheid	X		X		X		
- Verkeersafwikkeling OV / Bereikbaarheid	X		X		X		
- Verkeersveiligheid	X		X		X		
Milieuhygiëne							
- Effect op woningen en geluidsgevoelige objecten	X	X	X	X	X		
- Verandering in geluidbelast oppervlak (woon- en natuurgebied)	X	X	X	X	X		
- Knelpunten / effect op luchtkwaliteit	X	X	X		X		
- Externe veiligheid	X	X			X		
- Lichthinder	X						
Ruimtegebruik							
- Effect op wonen en /of werken	X		X		X	X	
- Effect op landbouw	X		X	X	X	X	X
- Effect op recreatie	X		X	X	X	X	
- Aanwezigheid grote kabels en hoogspanningsleidingen	X		X		X	X	
- Mogelijkheid van het combineren van functies						X	

4.2

EFFECTBEOORDELING

In het PlanMER worden de effecten in beeld gebracht. Daarnaast wordt gelet op de wisselwerking tussen planonderdelen, de wisselwerking tussen de aspecten en eventuele externe effecten buiten de regio. De effecten zullen in principe kwalitatief, op basis van expert judgement worden onderbouwd. Indien mogelijk wordt gebruik gemaakt van kwantitatieve gegevens uit beschikbare onderzoeken. Bij de milieubeoordeling wordt uitgegaan van kentallen. Het aspect geluid, bijvoorbeeld, zal semi-kwalitatief worden beoordeeld. Naast een kwalitatieve milieubeoordeling zullen enkele indicatieve berekeningen (principecontouren) worden uitgevoerd. Er worden geen wegingsfactoren aan de beoordelingscriteria toegekend en doorgerekend. Het onderscheid tussen de criteria wordt gelabeld aan de hand van de volgende categorisering:

- Uitsluitende criteria.
- (Rand)voorwaardenstellende criteria.
- Rangschikkende criteria.

Afhankelijk van het type effect en de omvang van het effect dat optreedt, kan een activiteit uit het Voorontwerp Structuurplan eventueel geen doorgang vinden of dient een aanpassing van de (omvang of ligging van) de activiteit plaats te vinden. Ook is het mogelijk dat uit de toetsing blijkt dat er randvoorwaarden van toepassing zijn voor de verdere uitwerking van de activiteit. In het eerste geval spreken we van een *uitsluitend effect*, in het tweede geval van een *randvoorwaardenstellend effect*.

Bij uitsluitende effecten kan worden gedacht aan een situatie dat er een significant effect optreedt op Natura 2000-gebied (waarvoor een strikte bescherming geldt) of er een dermate hoge geluidsbelasting optreedt, dat een ontheffing en/of mitigerende maatregelen niet mogelijk zijn.

Bij randvoorwaarden voor de verdere planvorming kan worden gedacht aan:

- Het zodanig inpassen van de activiteit in het landschap, dat effecten worden geminimaliseerd.
- Mitigerende maatregelen treffen om negatieve effecten zoveel mogelijk te beperken.

Tenslotte kan het zijn dat er ongewenste effecten optreden, die geen uitsluitende werking hebben en geen directe voorwaarden aan de verdere uitwerking stellen, maar die wel bepalend kunnen zijn voor de beleidskeuze. We spreken dan over rangschikkende effecten; de effecten geven een bepaalde rangorde aan (alternatieven voor) activiteiten. Het kan bijvoorbeeld gaan om een (ongewenste) toename van reisafstanden, doorsnijding van vervuilde bodems of doorsnijding van watergangen.

Cumulatie van effecten

Waar relevant wordt in het PlanMER ingaan op de *wisselwerking tussen de effecten* van de verschillende activiteiten/besluiten van het Structuurplan. Wat is de interactie ertussen? Welke (eventuele) versterking of compensatie van effecten treedt er op?

COLOFON

Notitie Reikwijdte en detailniveau

Strategische milieubeoordeling Structuurplan gemeente Emmen

OPDRACHTGEVER:

GEMEENTE EMMEN

STATUS:

Vrijgegeven

AUTEUR:

C.M. Morsman
ing. F.K. Krijgsman

GECONTROLEERD DOOR:

drs. K.M. van der Wel

VRIJGEGEVEN DOOR:

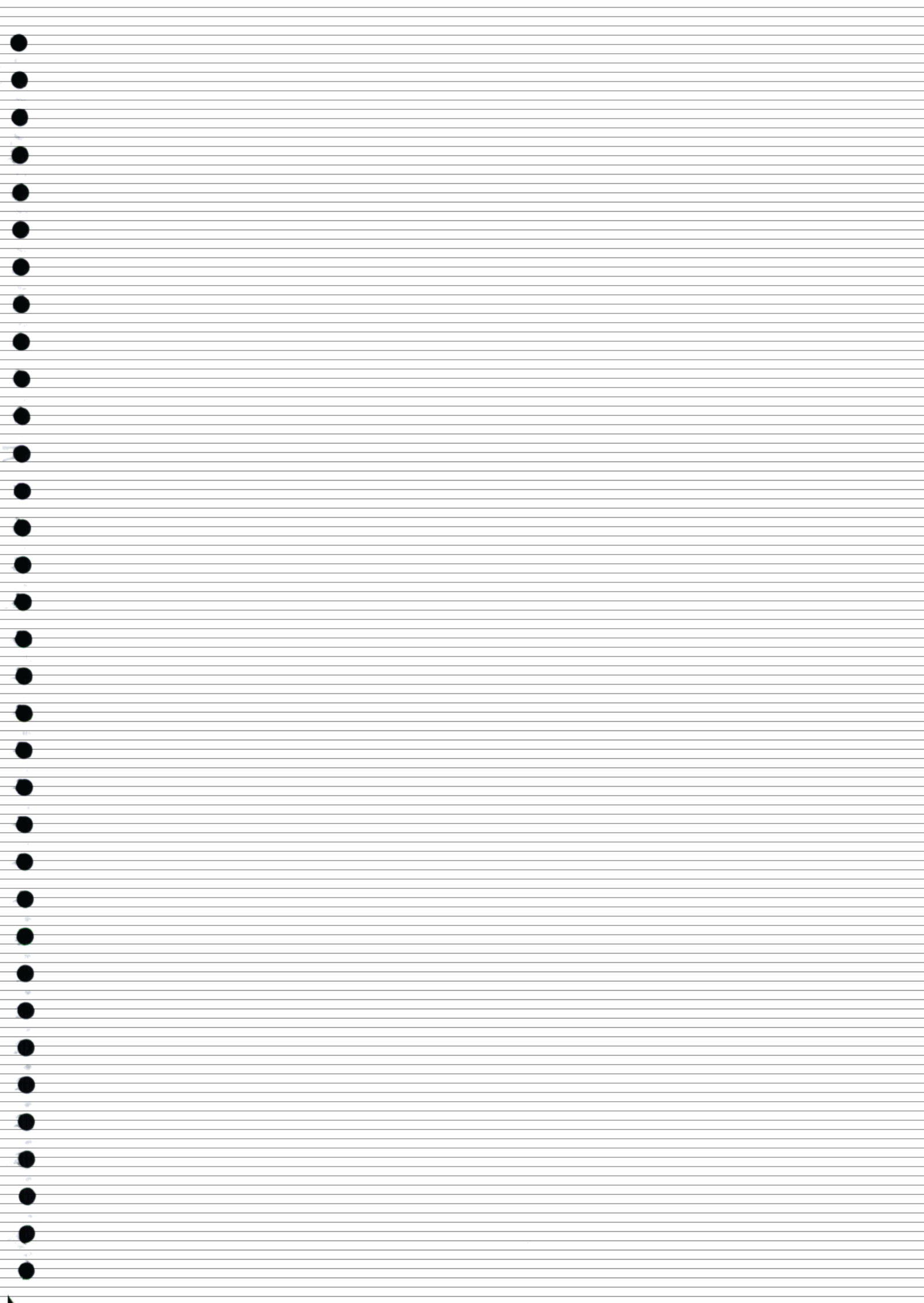
drs. L. de Haas

10 november

110623/CE6/236/000516

ARCADIS Ruimte & Milieu BV
Beaulieustraat 22
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Tel 026 3778 899
Fax 026 4457 549
www.arcadis.nl

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden veeleelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.

www.arcadis.nl